

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VIII Міжнародна науково-практична конференція

“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”

10 квітня 2026 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції**

10 квітня 2026 р.

**Мукачево
2026**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 22 квітня 2026 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 10 квітня 2026 р.). /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. - Мукачево: МДУ, 2026. – 221 с.

Відповідальний за випуск:

Анжела ЛИЗАНЕЦЬ - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор:

Катерина ПУГАЧЕВСЬКА - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Капітан Л.І. - д-р іст. наук, професор (голова); Проскура В.Ф. - д-р екон. наук, професор; Феєр О.В. - канд.екон.наук, доцент; Гоблик-Маркович Н.М.- канд.екон.наук, доцент; Джунковська К.С. - канд.екон.наук, ст.викладач; Микуланинець С.І. - канд.екон.наук, ст.викладач; Шашовець Й.П. – канд.екон.наук, ст.викладач; Попович О.П. - PhD., ст.викладач.

У збірнику подано матеріали досліджень VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики», що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету. У збірнику розглянуто актуальні проблеми та тенденції управління господарськими процесами в умовах глобальних змін і нестабільності. Особливу увагу приділено питанням адаптації підприємств і регіонів до сучасних соціально-економічних викликів, зокрема цифровізації, інтеграційних процесів, воєнних ризиків та трансформації ринкових механізмів. У збірнику висвітлено теоретичні та прикладні аспекти управління господарськими процесами, інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, а також забезпечення сталого розвитку. Представлені результати наукових досліджень і практичні рекомендації можуть бути корисними для науковців, викладачів, здобувачів освіти, представників бізнесу та органів державного управління.

Матеріали подано в авторській редакції. Оргкомітет конференції вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2026
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2026

ІЛЬТЬО Г., ЛУЖАНСЬКА Т., ІВАНИШ А. СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	56
КАСИНЕЦЬ О., ЛЕВДАР С. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	59
ЛІБА Н. ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ІННОВАЦІЙНІ ТА РЕСУРСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ	60
ЛИЗАНЕЦЬ А., ФОТАН Д. СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗАКАРПАТТЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	62
П'ЯТКА Н. УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ГІРСЬКИХ РЕГІОНІВ КАРПАТ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РОЛЬ ТУРИЗМУ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ	65
РОМОЧІВСЬКА М., ПУГАЧЕВСЬКА К. РОЛЬ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ	67
ФАЛЕС М., ПУГАЧЕВСЬКА К. ВПЛИВ ІНФРАСТРУКТУРИ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	68

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

БУГУНОВ Д., ЄВСЄЄВА Д. РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ КЕРІВНИКА В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ	70
ВНУКОВА Н. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРИРОДНОРЕСУРСНОЇ БАЗИ У ЗВІТАХ КОМПАНІЙ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	73
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ІВАНЬО І. ВПЛИВ ЛОКАЛЬНИХ РИНКОВИХ ФАКТОРІВ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	75
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ДУДКА К. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	78
ГОЛУБЬ В., ЯКОВЛЄВ М. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ	80
ДЖУНКОВСЬКА К. РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	82
ДЖУНКОВСЬКА К., ГАВРИЛЕЦЬ А. САМОКЕРОВАНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК НОВА УПРАВЛІНСЬКА ПАРАДИГМА	84
ДЖУНКОВСЬКА К., ФЕДАК Д. СУТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	86
ІЛЬТЬО Т., САМОЙЛЕНКО І. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	87
КАМПОВ Н., КОНУСІКОВ А. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	90
КІОР О., МЕТІЛЬ Т. ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ	91
КУХАРСЬКА Н. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В АРХИТЕКТУРІ СУЧАСНОГО МАРКЕТИНГУ	93
ЛИЗАНЕЦЬ А., КРИВОШЕЇНА Ю. КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ПАРАДИГМА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ОСНОВІ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ	95

МАРІЯ РОМОЧІВСЬКА

здобувач вищої освіти спеціальності «Менеджмент»,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна
Науковий керівник: КАТЕРИНА ПУГАЧЕВСЬКА
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

РОЛЬ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Прикордонні території виступають важливим структурним елементом національної економіки, оскільки забезпечують безпосередній просторовий контакт із зовнішніми ринками та виконують функції ключових вузлів міжнародної торгівлі й логістики. Їхнє географічне положення зумовлює високий рівень транзитності, що сприяє інтенсифікації зовнішньоекономічної діяльності, залученню інвестицій та розвитку підприємництва. У цьому контексті прикордонні регіони формують сприятливе середовище для активізації товарообігу, розширення спектра послуг і поглиблення економічної інтеграції як на регіональному, так і на міжнародному рівнях [1].

В умовах глобалізаційних процесів та післявоєнного відновлення України значення прикордонних територій суттєво зростає. Вони виступають не лише як периферійні зони, а як потенційні центри економічного зростання, що здатні забезпечити диверсифікацію економіки, підвищення її відкритості та конкурентоспроможності. З огляду на це, дослідження ролі прикордонних регіонів набуває особливої актуальності. Метою даної роботи є визначення ключових економічних функцій прикордонних територій, аналіз переваг і обмежень їхнього розвитку, а також обґрунтування напрямів підвищення їх економічного потенціалу.

Однією з провідних функцій прикордонних територій є забезпечення розвитку міжнародної торгівлі. Через них проходить значна частка експортно-імпортних потоків, що стимулює розвиток митної, транспортної та логістичної інфраструктури. Близькість до кордону дозволяє підприємствам оптимізувати витрати на транспортування, скорочувати час доставки продукції та більш оперативно реагувати на кон'юнктуру зовнішніх ринків. Це, у свою чергу, сприяє зростанню обсягів зовнішньої торгівлі, збільшенню бюджетних надходжень та активізації ділової активності [2].

Практичний досвід західних регіонів України, зокрема Закарпатської, Львівської та Чернівецької областей, підтверджує значний потенціал прикордонних територій у контексті економічного розвитку. Їхня близькість до країн Європейського Союзу створює додаткові можливості для розширення експорту, розвитку малого і середнього бізнесу, а також формування нових виробничих і логістичних кластерів. Це сприяє створенню робочих місць, підвищенню рівня зайнятості населення та покращенню соціально-економічного стану регіонів [3].

Важливим аспектом є також інвестиційна привабливість прикордонних територій. Розміщення виробничих потужностей у безпосередній близькості до зовнішніх ринків дозволяє мінімізувати логістичні витрати та підвищити ефективність господарської діяльності. Це створює додаткові стимули для залучення іноземних інвестицій, розвитку індустріальних парків і спеціальних економічних зон, а також сприяє технологічній модернізації економіки.

Водночас розвиток прикордонних регіонів супроводжується низкою викликів, зокрема нерівномірністю соціально-економічного розвитку, інфраструктурними обмеженнями, залежністю від зовнішніх ринків та ризиками, пов'язаними з міграційними процесами. Це зумовлює необхідність формування комплексної державної політики, спрямованої на збалансований розвиток таких територій.

Таким чином, прикордонні території мають стратегічне значення для національної економіки, оскільки забезпечують розвиток міжнародної торгівлі, сприяють залученню

інвестицій, створенню робочих місць та поглибленню економічної інтеграції. Ефективне використання їхнього потенціалу потребує реалізації системних заходів державної політики, зокрема розвитку транспортно-логістичної інфраструктури, спрощення адміністративних процедур, стимулювання підприємницької діяльності та інтеграції у європейський економічний простір. Це дозволить підвищити конкурентоспроможність національної економіки та забезпечити її стійкий розвиток у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Павліха Н. В. Транскордонне співробітництво як інструмент релокації та формування інклюзивного ринку праці: виклики міграції та євроінтеграційні перспективи. *Економіка та держава*. 2025. № 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-28> (дата звернення: 30.03.2026).
2. Шарлович З. П., Михальченкова О. Є., Мошенець Н. С. Транскордонне співробітництво як складова сучасної концепції міжнародного територіального партнерства. *Science, Technologies, Innovations*. 2024. № 3 (31). С. 35–40. URL: <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2024-3-04> (дата звернення: 30.03.2026).
3. Головачанська В. І. Напрями підвищення ефективності транскордонного співробітництва. *Регіональна економіка*. 2025. № 1. URL: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2025-1-5> (дата звернення: 30.03.2026).

УДК 332.1:338.49(477.74)

МИРОСЛАВА ФАЛЕС

здобувач вищої освіти спеціальності «Менеджмент»,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна
Науковий керівник: КАТЕРИНА ПУГАЧЕВСЬКА
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ВПЛИВ ІНФРАСТРУКТУРИ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

У сучасних умовах регіональний розвиток безпосередньо залежить від рівня сформованості інфраструктури, яка забезпечує взаємозв'язок між виробництвом, споживанням, ресурсним потенціалом і людським капіталом. Саме інфраструктурна система формує основу стабільного функціонування господарського комплексу, визначає інвестиційну привабливість території та її конкурентні позиції. Для України це питання набуває особливої актуальності, оскільки регіони з розвиненою транспортною, енергетичною та виробничою базою демонструють вищу здатність до адаптації в умовах сучасних економічних викликів.

Показовим прикладом впливу інфраструктури на економічний розвиток є Одеська область – один із ключових регіонів півдня України. Її економічна значущість значною мірою зумовлена вигідним приморським розташуванням, наявністю потужних морських портів, міжнародних транспортних коридорів і логістичних вузлів. Адміністративним і діловим центром регіону є місто Одеса, де зосереджено значну кількість транспортних компаній, фінансових установ, сервісних підприємств і суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності [1].

Ключовим елементом інфраструктури області виступає портово-логістичний комплекс. Морські порти Одеси, Чорноморська та Південного забезпечують значну частку національного експорту, зокрема в сегменті аграрної продукції. Через них здійснюється перевалка зернових, олійних культур, контейнерних та інших видів вантажів, що визначає стратегічну роль регіону у міжнародній торгівлі. Так, морські порти України за підсумками 2025 р. продемонстрували високий рівень стійкості функціонування в умовах воєнного стану. Попри систематичні обстріли портової інфраструктури, численні повітряні тривоги та постійні

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>